

On 7 and 15 February 1980, a swan was seen in the polder Arkemheen (Gelderland) with an almost entirely black bill (fig. 1), matching the characteristics of a Whistling Swan *C. c. columbianus*. However, the possibility that the bird was a melanistic Bewick's Swan *C. c. bewickii* cannot be ruled out.

Literatuur

- DELACOUR J. 1954. The waterfowl of the world, 1. Country Life, London.
- EVANS M. E. & SLADEN W. J. L. 1980. A comparative analysis of the bill markings of Whistling and Bewick's Swans and out-of-range occurrences of the two taxa. *Auk* 97: 697-703.
- JOHNSGARD P. A. 1974. The taxonomy and relationships of the northern swans. *Wildfowl* 25: 155-161.
- MULLIÉ W. C. 1980. Een Kleine Zwaan met een zwarte snavel. In J. BEIJERSBERGEN, *et al.*, J. Vijverberg en de vogels van de zuidkust van Schouwen. *Sterna* 24: 78.
- SCOTT P. & WILDFOWL TRUST, THE. 1972. The swans. Joseph, London.
- SLAGBOOM T. H. 1984. Een mogelijke waarneming van de Whistling Swan in polder Arkemheen. *Te Velde* 27: 1-5.

Teus H. Slagboom,
Benedictijnenhove 10, 3834 ZE Leusden-C

Gezamenlijk jagende Boomvalken *Falco subbuteo*

Het gezamenlijk jagen van Boomvalken is blijkens de schaarse verwijzingen in de literatuur een zeldzaam verschijnsel. In Nederland maken alleen Ouweneel (1982) en Ens (1983) hiervan melding. In de voormiddag van 23 mei 1986 zag ik bij Geleen (L) twee Boomvalken fanatiek jagen op een alleen-vliegende Gierzwaluw *Apus apus*. Het betrof mogelijk een paartje dat de gehele zomer van het vorige jaar in de omgeving van Geleen aanwezig was en er mogelijk ook heeft gebroed. Bij de jacht op de Gierzwaluw was vooral het mannetje actief. Deze vloog enkele minuten lang vlak achter de zwaluw aan en ging alleen dan over tot enkele stootduiken wanneer de Gierzwaluw door snelle wendingen erin slaagde enige tientallen meters van zijn achtervolger weg te geraken. Het vrouwtje vloog en cirkelde meestal dicht in de buurt van de Gierzwaluw en stootte bovendien van bovenaf enkele malen, bijna nonchalant, op de prooi. Het gevaar voor de Gierzwaluw dreigde dus van twee kanten. Aanvankelijk slaagde deze er vrij

gemakkelijk in de aanvallen te ontwijken. De Boomvalken en de Gierzwaluw klommen tijdens deze actie in een grote spiraal van c. 30 naar 100 m hoogte. Na enkele minuten achtervolging raakte de zwaluw duidelijk verward en uitgeput.

Uiteindelijk werd de vogel schijnbaar moeiteloos door het mannetje Boomvalk ingehaald en gegrepen. Onmiddellijk daarna dook het vrouwtje naar haar lager cirkelende partner en nam de prooi over. Vervolgens zeilde ze met prooi verder naar beneden, daarbij begeleid door het mannetje, die diverse keren vlak over haar heen scheerde. Ze verdween ten slotte achter een bosrand. Het mannetje bleef op geringe hoogte rondcirkelen.

De hierboven beschreven voorjaarswaarneming wijkt af van de najaarswaarnemingen van Ouweneel (1982) en Ens (1983). Zij namen waar dat beide Boomvalken steeds met snelle stootduiken de prooi probeerden te bemachtigen. Het is mogelijk dat de hier beschreven jachtpartij, waarbij het mannetje het meeste werk verrichtte, een gedrag is dat deel uitmaakt van het balts- en paarvormingsritueel. Het is bekend dat vrouwelijke Boomvalken, nadat zij in het territorium zijn gearriveerd, niet meer zelf jagen, maar door de partner van voedsel worden voorzien (Bijlsma 1980).

Summary *Joint hunting of Hobbies Falco subbuteo*

On 23 May 1986 a pair of Hobbies were seen chasing a Swift *Apus apus* near Geleen (Limburg). During several minutes especially the male was very active and attacked the Swift, mainly by flying behind the bird and sometimes by diving at it. The female was mostly seen flying near the Swift, but now and then she also swooped on the bird. At first the victim could easily escape the attacks. However, after c. 5 min, the bird got confused and became exhausted, after which the male could easily overtake and catch it. The female immediately took over the prey and flew downwards. It is possible that this case of joint hunting must be considered as a kind of prenuptial behaviour of a breeding pair.

Literatuur

- BIJLSMA R. G. 1980. De Boomvalk. Kosmos, Amsterdam.
- ENS B. 1983. Boomvalken *Falco subbuteo* jagen gezamenlijk op trekkende zangvogels. *Limosa* 56: 59.
- Ouweneel G. L. 1982. Gezamenlijk jagende Boomvalken *Falco subbuteo*. *Limosa* 55: 60.

Ran Schols,
Pijperstraat 46, 6164 XT Geleen